

forebygging.no

ÅRSMELDING 2006

Innhold

1. Innledning	4
2. Bruk av forebygging.no	4
3. Økning i aktivitet	6
4. Hyppigst besøkte emneområder	7
5. Brukertesting og gjennomgående endringer	8
6. Tekst-/informasjonsimplementering	9
7. Underdomener administrert av forebygging.no	11
8. Interaktivitet	12
9. Markedsføring og presentasjoner	13
10. Teknisk drift	13
11. Økonomi	13
12. Samlet vurdering, - og særlige utfordringer videre	14
Brukerundersøkelse - forebygging.no	17

1. Innledning

Forebygging.no er en nasjonal nettjeneste for forebyggende og helsefremmende arbeid. Tjenesten er finansiert gjennom midler fra Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS), og det redaksjonelle ansvaret har Nordnorsk Kompetansesenter – Rus. Forebygging.no ble åpnet sommeren 2000, og har vært i operativ drift i over seks år.

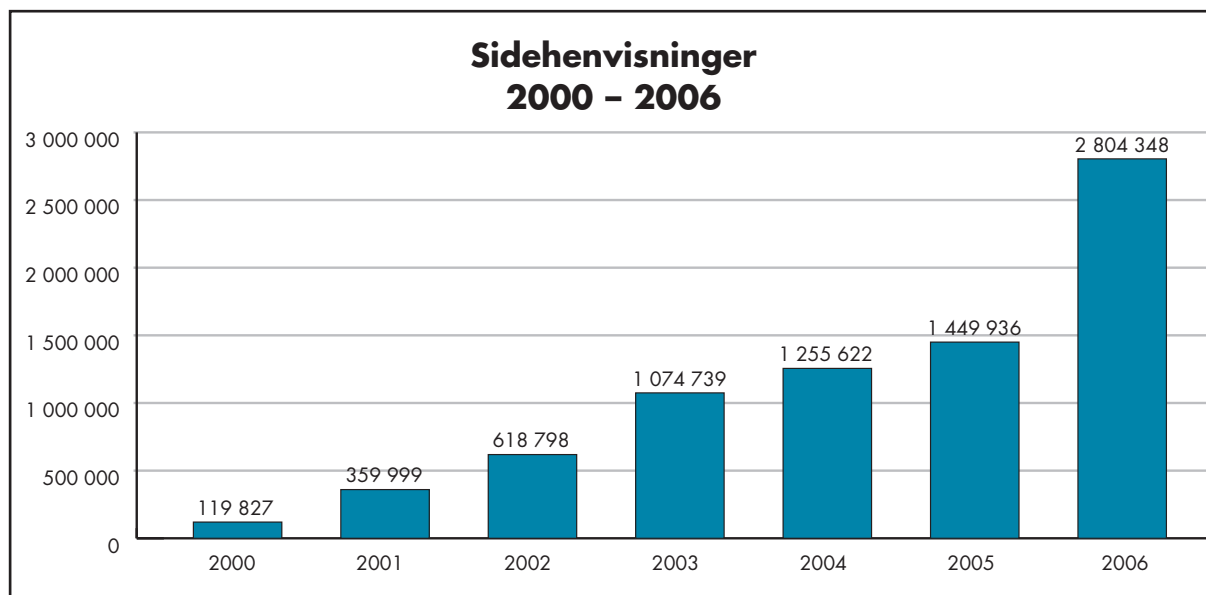
Helt siden oppstart har redaksjonen arbeidet for å videreutvikle nettjenesten, - både ved publisering av relevant fagtekster/videoer etc og ved å søke å tilrettelegge all informasjon på en brukervennlig måte. Redaksjonen har i løpet av 2006 gjennomført en brukerundersøkelse av nettjenesten, der målsettingen var å få informasjon om hvordan brukerne opplevde strukturering av informasjonen samt relevans av type informasjon tjenesten innehar. Brukerundersøkelsen ble gjennomført i mars 2005, og rapporten fra brukerundersøkelsen ligger i sin helhet som vedlegg til denne årsmeldingen. En del av resultatene fra brukerundersøkelsen vil bli referert til i årsmeldingen.

Blant annet på bakgrunn av resultatene av brukerundersøkelsen fikk forebygging.no ny lay-out/design i november 2006. Endringene er gjennomgripende – både farger, struktur og tekniske løsninger har blitt endret¹.

2. Bruk av forebygging.no

Totalt ble det registrert 2 804 348 sidehenvisninger for forebygging.no i 2006. Som det fremgår av figur 1 ble det til sammenligning registrert 1 449 936 sidehenvisninger i 2005 og 1 255 622 sidehenvisninger i 2004. Det er en markant økning i bruk av tjenesten siden oppstart i 2000.

Figur 1: Trafikk på forebygging.no fra 2000-2006 etter antall sidehenvisninger.

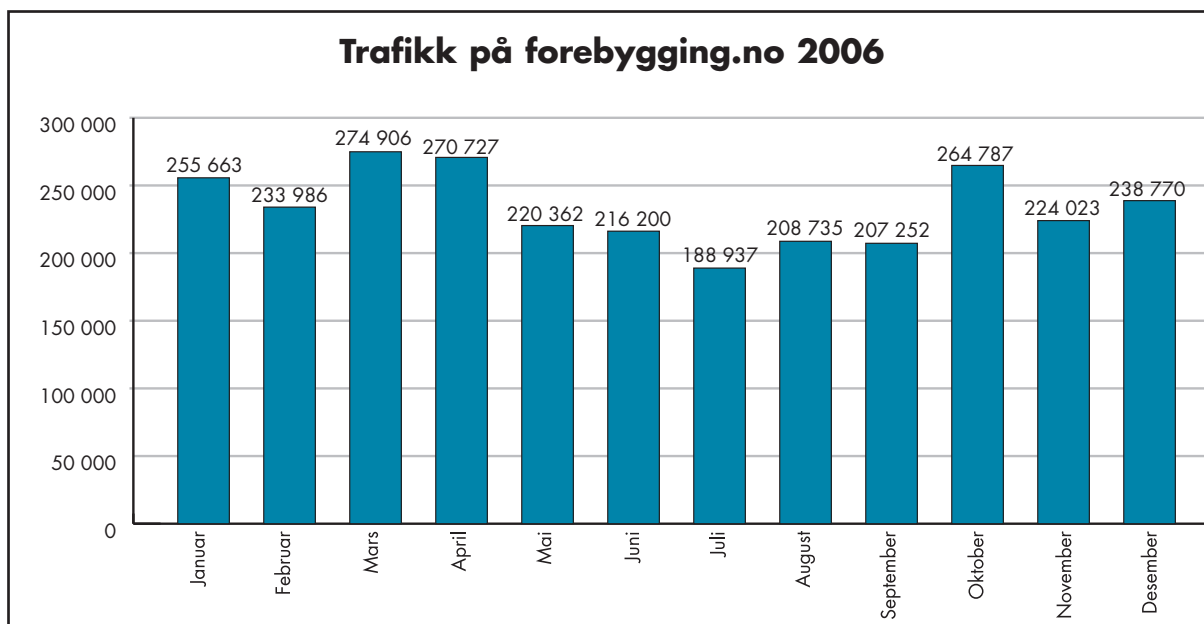
Som det fremgår av figur 1 har det altså vært nær en fordobling av antall sidehenvisninger fra 2005 til 2006. En av den viktigste årsakene til denne økningen er sannsynligvis gjennomføringen av oppgraderingen av databasen som ble gjennomført i oktober 2005. Oppgraderingen har medført at søkbarheten fra søkemotorer har oppindeksert

¹ I kap 5 er disse endringene beskrevet.

forebygging.no, og dette får store utslag for antall sidehenvisninger. Inkludert i dette antallet sidehenvisninger er de "roboter" som på grunn av oppdateringene er inne på nettjenesten for å oppdatere søkbarheten. Hvor stort antall sidehenvisninger denne aktiviteten utgjør er vanskelig å anslå, men noe av økning i aktivitet er sannsynligvis grunnet dette. En annen årsak til økningen er det omfattende arbeidet som har vært gjennomført med en bedre tilrettelegging og omstrukturering av de ulike emneområdene samt implementering av nye fagtekster og videoer og styrking av nyhetsområdet².

Figur 2 viser at bruken av forebygging.no, målt etter antall sidehenvisninger har vært på et meget høyt nivå for alle månedene i året. Med unntak av juli har bruksfrekvensen vært over 200.000 sidehenvisninger pr måned. For mars, april og oktober har antall sidehenvisninger vært mellom 260.000-270.000 sidehenvisninger.

Figur 2: Trafikk på forebygging.no 2006 fordelt på måned.

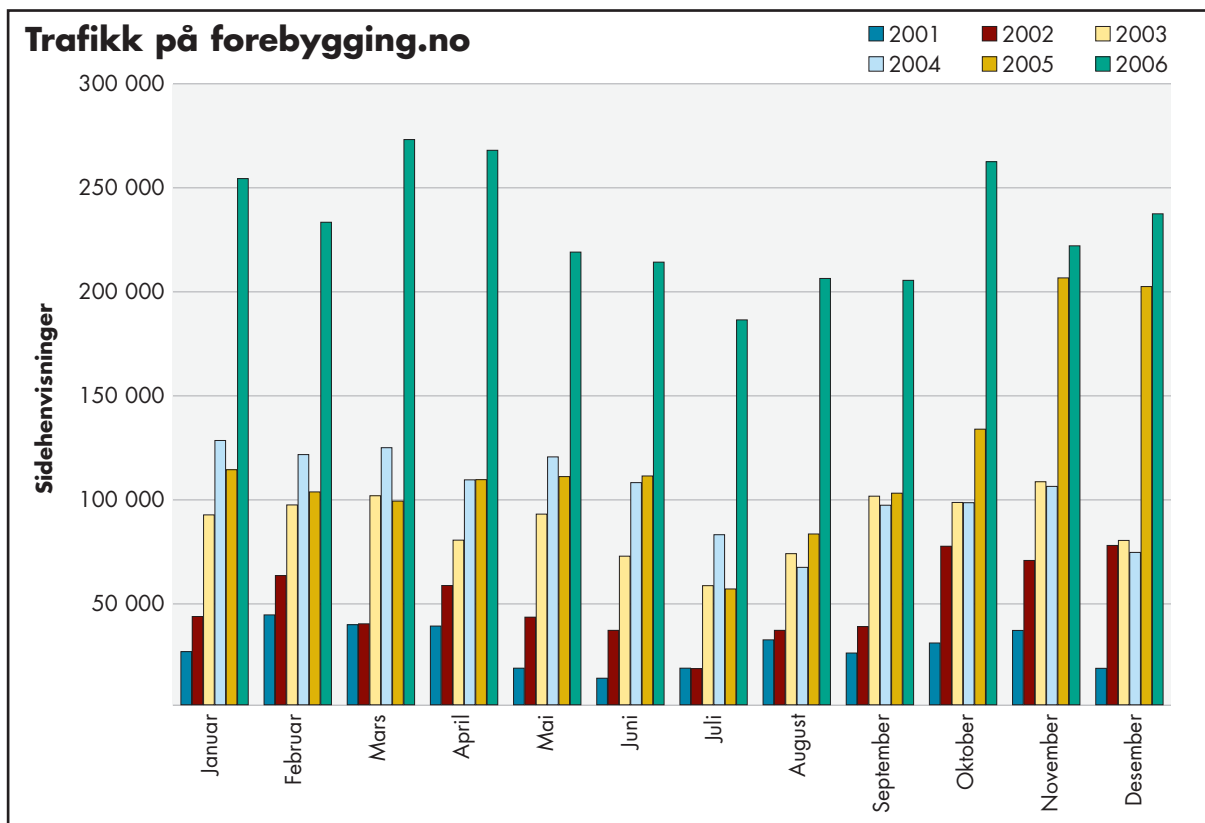

Variasjonene i bruk av tjenesten sammenfaller i stor grad med ferieperioder der spesielt sommerferien er en periode der bruken er lavere enn ellers i året. Det samme gjelder i noen grad for påske- og juleferie.

Figur 3 viser antall sidehenvisninger fordelt etter måned fra 2001 til 2006. Figuren viser tydelig den store økningen i antall sidehenvisninger fra de foregående årene til 2006. Som det også fremgår av figuren var det en sterk økning i bruken av tjenesten spesielt for de to siste månedene av 2005, - og denne økningen har holdt seg gjennom 2006. Som vi tidligere understreket, gjennomførte vi en oppgradering av søkbarheten av forebygging.no. Resultatet av denne prosessen med optimalisering og tilpassing av databasen, gir utslag i bedre oppindeksringstilgang for søkerboter på nettet.

² Dette arbeidet vil bli nærmere presentert i kap. 5 og 6.

Figur 3: Sidehenvisninger på forebygging.no fordelt etter måned fra 2001-2005.

Som det også fremgår av figuren følger den samme variasjonen i bruk av tjenesten avhengig av ferietid seg gjennom hele driftsperioden, - der ett par måneder på våren og ett par måneder på høsten har den høyeste bruken, mens sommermånedene og juleferien har færre brukere.

3. Økning i aktivitet

Som det fremgår av de tre foregående figurene har det vært en markant økning i aktiviteten i 2006, mens det fra 2000-2005 har vært en mer jevn økning i bruk av tjenesten. Fra 2005 til 2006 har det vært en nesten fordobling av bruk av tjenesten – fra om lag 1.5 mill sidehenvisninger til om lag 2.8 mill sidehenvisninger! Dette er en omfattende økning i bruk av tjenesten og redaksjonen vurderer den som særdeles gledelig.

Det finnes flere mulige forklaringer for den markante økningen. Den første og mest opplagte forklaringen er oppindekseringen av tjenesten som ble gjennomført i oktober 2005, - denne endringen har helt klart gitt utslag for bruk av tjenesten. Videre er det flere andre faktorer som har hatt betydning for økning i bruk;

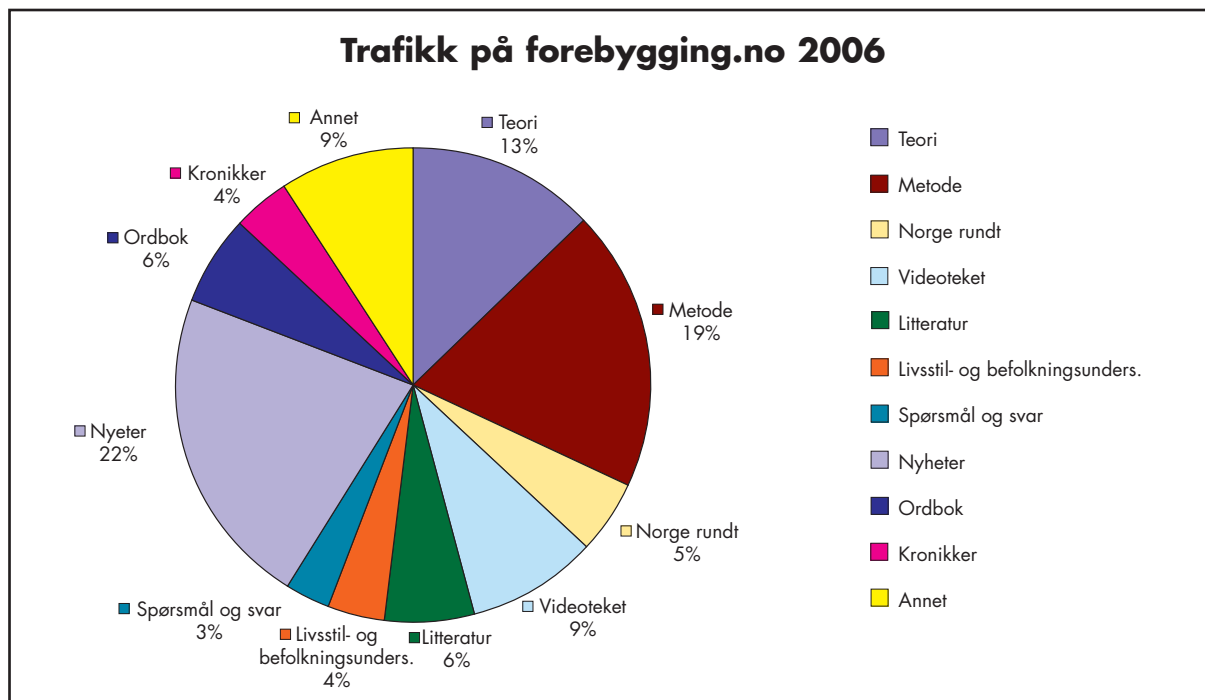
- Økt kjennskap til tjenesten blant potensielle brukere ved at tjenesten har vært i drift over mange år
- Til enhver tid oppdatering av nyheter, implementering av nye tekster og ny struktur for informasjonen for forebygging.no oppleves positivt av brukerne – jfr Brukerundersøkelsen
- Gjennomføring av interaktive undervisningsopplegg i skolene gir utslag i mye bruk

Redaksjonen registrerer at forebygging.no har etablert seg som en robust og vel ansett nett-tjeneste. Redaksjonen vurderer samlet sett utviklingen i bruk av nett-tjenesten – også sett over et lengre tidsrom - som meget positiv.

4. Hyppigst besøkte emneområder

Monitorering av bruken av forebygging.no viser en viss endring i popularitet for de ulike emneområder for tjenesten. Som det fremgår av figur 4 er de mest brukte emneområdene for 2006; nyheter (22%), metode (19%) og teori (13%) – disse tre emneområdene utgjør dermed mer enn halvparten av all bruk av tjenesten. Videre fremgår det av figur 4 at bruken for hvert av de resterende emneområder er relativt jevnt fordelt.

Figur 4: Trafikk på forebygging.no for 2006 fordelt på emneområder.

Nyhetsområdet er det området som har økt mest i bruk i 2006, slik det også gjorde i 2005. Redaksjonen vurderer dette som en positiv utvikling, og det er lagt ressurser i å oppdatere området slik at forebygging.no er en tjeneste der man til enhver tid kan finne oppdaterte nasjonale og regionale nyheter om rusforebyggende og helsefremmende arbeid.

Metode og teori områdene har helt fra oppstart av tjenesten vært i betydelig bruk, - så også i 2006. Teori området har ligget rimelig stabilt i antall treff, - og utgjør 12-14% i bruk av tjenesten. Metode området har de siste årene hatt en økt bruk, - pr i dag utgjør metode området om lag en femtedel av all bruk.

At bruksmønsteret er rimelig jevnt fordelt på mange emneområder er en indikator på at brukerne har varierte preferanser med hensyn til hvilken informasjon de søker.

Besøkstallene er en viktig indikator for hvilke emneområder brukerne finner interessante, og vi ser med glede at emneområdenes popularitet samvarierer med arbeidsinnsats for tilrettelegging av områder og implementering av nye produksjoner³.

³ Dette kommer vil bli ytterligere diskutert i kap 6.

5. Brukertestning og gjennomgående endringer

Informasjonsmengden på forebygging.no er svært omfattende. Dette er i utgangspunktet en styrke, men kan også oppleves overveldende av brukerne. Hvor skal en starte, - hvor skal en lete?

Forebygging.no hadde frem til 2006 ikke gjennomført noen brukertestning, - og redaksjonen besluttet at tiden var inne for å søke å få noen svar i forhold til brukernes opplevelse av tjenesten⁴. Vi gjennomførte derfor en spørreundersøkelse i mars 2005, og fikk 253 svar fra brukerne.

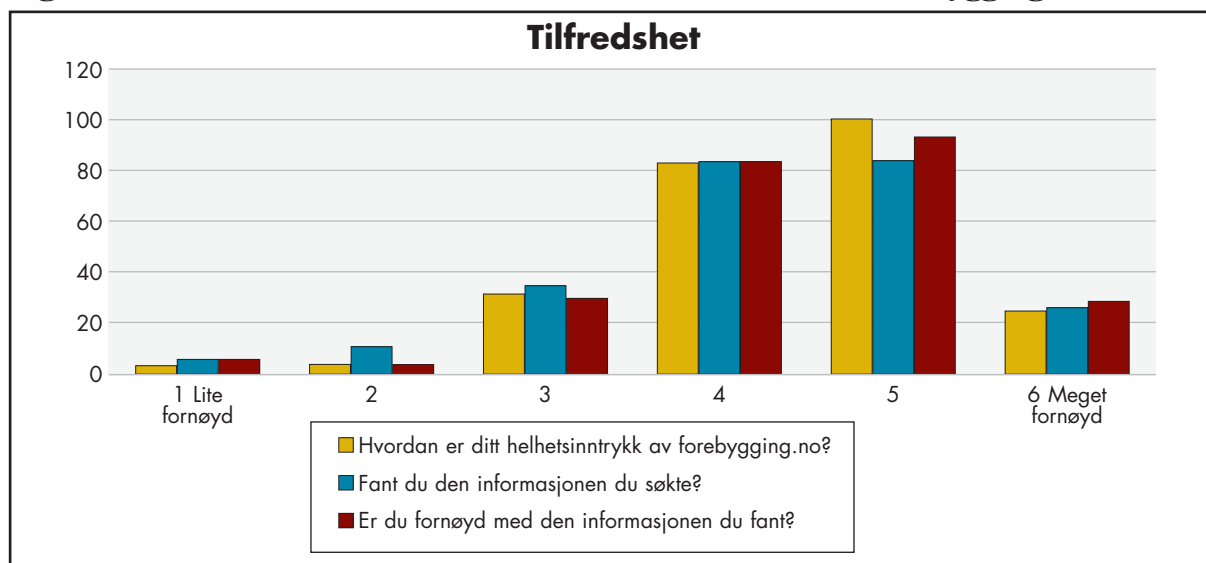
Problemstillingene for undersøkelsen har vært;

Hvordan opplever forebygging.no sine brukere tjenesten, - med spesielt henblikk på;

- Brukervennlighet
- Om og evt hvordan brukere finner frem til ønsket informasjon
- Vurdering av innhold og struktur

Spørreundersøkelsen viser at det er mange fornøyde brukere av forebygging.no, - de fleste respondentene i denne undersøkelsen sier de har et godt helhetsinntrykk av tjenesten, de finner den informasjonen de søkte og er fornøyd med kvaliteten på informasjonen.

Figur 5: Brukerundersøkelse – hvor tilfreds er du med forebygging.no⁵?

Som det fremgår av figuren har majoriteten av brukerne et godt helhetsinntrykk av forebygging.no, de fant i stor grad den informasjonen de søkte og var i tillegg fornøyd med informasjonen de fant.

I brukerundersøkelsen var det åpne svaralternativer der vi ba respondentene komme med innspill for hvordan vi kunne forbedre tjenesten. Svarene viste blant annet at forsiden burde ha færre og tydeligere valg, informasjonen burde tilrettelegges enda bedre for å gjøre det enklere for brukerne å finne frem til ønsket informasjon og søkefunksjonaliteten burde bedres.

⁴ Brukerundersøkelse i sin helhet vil du finne som vedlegg til årsmeldingen, men vi ønsker her å oppsummere de viktigste funnene av undersøkelsen.

⁵ Denne figuren er hentet fra Brukerundersøkelsen, - og du finner denne i sin helhet som vedlegg til årsmeldingen.

Ut fra resultatene av brukerundersøkelsen har vi gjennomført store endringer av nettjenesten. De kan kort oppsummeres slik;

- Forebygging.no har fått nytt design
- Valgene på forsiden har blitt færre og strukturen mer oversiktlig
- Alle emneområder er gjennomgått og det er gjort endringer i struktureringen av informasjonen – dette gjelder også for de enkelte artiklene
- Søk-funksjonen er forbedret
- Det er innført ”stier” eller ”brødsmuler” slik at brukerne til enhver tid kan se hvor i strukturen de befinner seg

Ny lay-out kom samtidig med de andre endringene av tjenesten – og ble åpnet i november 2006. Tilbakemeldinger fra brukerne har så langt vært positive. Vi vil imidlertid gjennomføre en ny brukerundersøkelse i løpet av våren 2007 for å kvalitetssikre de endringer vi har gjennomført.

6. Tekst-/informasjonsimplementering

Det er pr 31.12.06 totalt implementert mer enn 10.000 emner i databasen. Som foregående år er det også i 2006 implementert et betydelig antall nye tekster, - både relativt korte og lengre fagartikler, kronikker, videoproduksjoner, nyheter, konkrete tiltaksprogram etc.

Teori og Metode området har gjennom 2006 jevnlig blitt oppdatert med nye tekster. Både innenfor generell litteratur om helsefremmede og forebyggende arbeid, og vi har også lagt fokus på å oppdatere og få inn nye tekster i forhold til implementering og planlegging av iverksetting av tiltak. Rapporten ”Forebyggende innsatser i skolen” (2006) som gir konkrete vurderinger av ulike tiltak i skolen blir behørig presentert på Metode området, - og brukerne kan lett finne frem til de vurderingene forskergruppen har gjort i forhold til hvert enkelt tiltak. Forebygging.no presenterer alle de tiltakene som er vurdert i denne rapporten. Også andre forebyggende og helsefremmende tiltak som gjennomføres i kommuner og skoler rundt om i landet blir presentert – nærmere 70 tiltak så langt (disse kommer i tillegg til de 29 tiltakene forskergruppen har vurdert).

Som det fremgår av figur 4 er Nyhetsområdet det området brukerne benytter mest. Det er i løpet av 2006 publisert ca 80 nasjonale nyheter, og de regionale nyhetene er oppdatert daglig. Daglige oppdateringer av nyhetstjeneste er ressurskrevende. Bruksfrekvensen viser imidlertid at Nyhetsområdet er et populært område, og redaksjonen anser det som hensiktsmessig å bruke ressurser på dette emneområdet.

Vi har i løpet av 2006 lagt ut ti nasjonale og regionale konferanser som video opptak, - dette utgjør nærmere 80 forelesninger. Videre har forebygging.no produsert 3 videointervju samt publisert et videointervju produsert av Rusmiddeletaten Oslo Kommune. Både produksjon av konferansevideoer og videointervjuer har vært mindre i 2006 enn tidligere år. Grunnen for mindre produksjon innenfor dette emneområdet er i første rekke et ressurs spørsmål, - produksjon av videointervju spesielt, men også til dels konferansevideoer er svært ressurskrevende. Dersom man sammenligner bruksfrekvensen av video området i 2005 og 2006 ser man en reell nedgang i bruken – fra å utgjøre 13% av alle sidehenvisninger utgjør området pr 2006 i alt 9%. Det bør derfor være en målsetting for 2007 å produsere flere videointervju og konferansevideoer, så sant ressurser tillater det.

Innenfor Spørsmål/svar området er det et fagpanelet bestående av 24 fagpersoner/forskere fra ulike institusjoner spredt rundt i landet som besvarer spørsmål fra brukere.

Redaksjonen har mottatt mer enn 6000 e-posthenvendelser/telefoner i 2006. En betydelig andel av disse er konkrete faglige spørsmål om rusforebyggende og helsefremmende arbeid. Det er publisert om lag 50 "ofte stilte spørsmål" med svar fra fagpanelet. Alle spørsmålsstillere blir besvart innenfor et tidsperspektiv på 1-3 uker.

Det er ikke mulig å besvare alle spørsmål og henvendelser. Det er i hovedsak 4 grunner til dette:

- Spørsmålet ligger utenfor det faglige "kjerneområdet" til forebygging.no;
- Spørsmålsstillerne er ikke primærmålgruppe for tjenesten. Dette gjelder i første rekke barn/unge som stiller spørsmål i forbindelse med gjennomføring av rusforebyggende prosjekter/tiltak;
- Spørsmålsstillere, - og da særlig ungdom, ber om en type hjelp tjenesten ikke kan gi (f.eks. individuell oppfølging i forhold til et rusproblem);
- Kapasiteten mht å gi svar er sterkt begrenset i forhold til antall spørsmål/henvendelser.

Hovedstrategien for å møte disse utfordringene er å vise spørsmålsstilleren til andre relevante tjenester samt eventuelt knytte problemstillingen til relevant fagstoff på forebygging.no. Det er imidlertid et åpent spørsmål om forebygging.no bør ha barn og unge som sekundærmålgruppe ved å etablere en spørsmål/svartjeneste ift gjennomføring av konkrete rusforebyggende prosjekter – særlig på skolen. Det bør vurderes å etablere muligheten for å stille spørsmål for barn og unge, - og det er naturlig å tenke at en slik tjeneste knyttes til området som pr i dag heter Skoleporten⁶. Dette er imidlertid en krevende tjeneste å opprette, og forebygging.no vil ha behov for ytterligere ressurser ved en eventuell etablering av et slikt tilbud.

Som det fremgår av figur 4 er spørsmål/svar området hyppig besøkt av våre brukere, - og det er naturlig å anslå at de publiserte spørsmål/svarene blir oppfattet av våre brukere som relevante og nyttige.

Det er i 2006 publisert 7 kronikker på forebygging.no. Vi ønsker at kronikkene gjenspeiler den offentlige debatt. Både i forhold til innhold og mengde kronikker har vi 2006 holdt oss innenfor ambisjonene.

Livsstil området – dette området har gjennomgått noe mindre strukturelle endringer. Det ligger til enhver tid oppdaterte årlige rapporter, temarapporter samt regionale/lokale undersøkelser, enten med henvisning til hvor brukeren kan finne disse eller som fulltekst evt sammendrag av resultatene. SIRUS nye RUSstat database er etter avtale med SIRUS lagt som ett av de seks valgene som brukeren får presentert på områdets "startside".

Litteratur området har gjennomgått noen strukturelle endringer, og det er implementert flere nye tekster. Abstractbasen, som tidligere var et eget emneområdet, er i dag lagt inn som en del av Litteratur området.

For de gjenstående emneområdene; Ordbok, Norge rundt, Kurs/konferanse og Nettressurser er disse blitt jevnlig oppdatert med aktuell informasjon og nye tekster.

Redaksjonen har i 2006 gjort et betydelig arbeid både for å implementering av nye tekster og tilrettelegge eksisterende informasjon på en lettfattelig og ryddig måte for våre brukere. Som det fremgår både av bruksfrekvensen av tjenesten og av brukerundersøkelsen synes det som at brukerne er godt fornøyd med forebygging.no. Antall sidehenvisninger har hatt stor økning og brukerne gir tilbakemelding om at de er fornøyd.

⁶ Se for øvrig kap 6 der arbeidet med Skoleporten blir presentert.

7. Underdomener administrert av forebygging.no

Skoleporten

Forebygging.no åpnet i 2004 et eget underdomene der informasjonen er skreddersydd for skole, - det betyr at lærere, foreldre og ungdom har hver sin "portal" med tilpasset informasjon til hver enkelt målgruppe. Målsettingen var å lage en "guidet tur" for de tre målgruppene, slik at de lett kunne finne informasjon som både i form og innhold er tilpasset dem. I løpet av høsten 2006 startet redaksjonen et betydelig arbeid med gjennomgang av tekster, omstrukturering av innhold og nytt design.

Skoleporten vil i løpet av februar 2007 bli relansert, - da med nytt design, ny struktur og innhold.

Tiltaksbasen; www.forebyggingstiltak.no

Tiltaksbasen er opprettet i samarbeid med Statens institutt for rusmiddelforskning – SIRUS, Sosial- og helsedirektoratet og de regionale kompetansesentrene. Forebygging.no har fra 2005 drifts- og redaktøransvar for databasen. I oppbygningen av Tiltaksbasen ble det opprettet en nasjonal arbeidsgruppe, men arbeidet anses nå som ferdigstilt. Det er derfor aktuelt å legge ned arbeidsgruppen. Det vurderes nå å opprette en redaksjonsgruppe, og sammensetningen av en slik gruppe avgjøres nå av SH-dir, SIRUS og forebygging.no.

Tiltaksbasen åpnet i 2004 og inneholder nå de aller fleste nasjonale rusforebyggende tiltak, samt andre tiltak som antas å ha en rusforebyggende virkning, så som tiltak rettet mot atferd og psykisk helse. I tillegg er det registrert en god del regionale tiltak, samt en del mindre lokale tiltak. Pr. 1.1.07 er det registrert 127 tiltak, dette er en økning på 20 tiltak fra året før. Det har ikke vært jobbet for å få flest mulig tiltak inn i databasen, men heller å finne fram til større tiltak som er evaluert eller som blir evaluert. 84 av tiltakene er nasjonale tiltak.

Kravet for å være registret i Tiltaksbasen er at tiltaket/prosjektet mottar offentlig støtte og at det har et mål om å fungere rusforebyggende. Tiltak som ikke har en offentlig finansiering er også med, men dette krever at tiltaket har en evaluering som kan vise hvordan tiltaket fungerer/har fungert.

En gjennomgang av tiltakene, foretatt av SIRUS i 2006, viste at 70 prosent av tiltakene var rettet direkte mot rusforebygging. 15 prosent var rettet mot problematferd, mens de resterende var rettet mot psykisk helse, tobakk, samt at noen var modeller og metodikk som kan brukes innenfor rusforebygging. I svært stor grad var tiltakene rettet mot ungdom, og skole var den dominerende arena, deretter kom fritidsarenaen. 40 prosent av tiltakene hadde utført en evaluering, mens 27 prosent ikke hadde planer om evaluering.

Det har vært stor pågang til Tiltaksbasen etter at frivillige organisasjoner høsten 2004 ble pålagt å registrere sine tiltak som et ledd i søknaden om midler til Sosial- og helsedirektoratet. Det virker også som andre organisasjoner i større grad har oppdaget denne databasen som et sted å synliggjøre sine tiltak. Utfordringen framover blir å finne hvilken profil en vil ha på databasen, og hvordan en skal synliggjøre tiltak med gode evalueringer. Det er ikke ønskelig å ha for mange tiltak registrert, for eksempel lokale tiltak som ikke skal evalueres. Målet med Tiltaksbasen er å gjøre det lett for aktører på forebyggingsfeltet å finne gode tiltak, og dermed øke kvaliteten på det rusforebyggende arbeidet i Norge.

Det har hele tiden vært en del tekniske problemer med databasen, og de fleste av disse er nå ordnet slik at de ikke medfører problemer for eksterne brukere. For administrator er det behov for å gjøre en del endringer framover.

Drift og utvikling av Tiltaksbasen har vært ressurskrevende. Det er nå mer åpent hvor mye ressursen en skal bruke på databasen. Dersom en fortsatt skal være aktiv med endringer og bedre brukergrensesnitt bør en dimensjonere redaksjonsarbeidet til om lag en stillingsressurs. Driftsressursen har vært finansiert av Nordnorsk kompetansesenter – Rus de siste to årene (se årsmeldinger 2004 og 2005). Redaksjonen vurderer det som helt nødvendig med øremerkede midler/økte ressurser for drift og oppfølging, slik at tiltaksbasen til enhver tid er oppdatert og brukervennlig.

Regionprosjektet; www.forebygging.no/region

Regionprosjektet har vært et rusforebyggende prosjekt under ledelse av Sosial- og helsedirektoratet og vært iverksatt i ni utvalgte kommuner i tidsperioden 2003-2006. Prosjektet er pr i dag formelt avsluttet.

Forebygging.no opprettet på oppfordring fra Sosial- og helsedirektoratet et eget underdomene for Regionprosjektet. I tillegg til å gi informasjon om iverksetting og gjennomføringen av tiltak i de ulike kommunene, er det også opprettet lukkede områder slik at kommunene og arbeidsgruppen i prosjektet kan loggføre og diskutere de ulike prosjektene.

Til tross for at prosjektet reelt ble avsluttet i løpet av 2006, foreligger ikke evalueringsrapportene fra kommunene samt den omfattende evalueringen fra SIRUS enda. I samråd med Sosial- og helsedirektoratet vil derfor underdomenet til Regionprosjektet bestå også i 2007, slik at disse evalueringene skal være lett tilgjengelig for brukerne.

8. Interaktivitet

Interaktive tjenester er et prioritert område for forebygging.no. Her skiller forebygging.no seg vesentlig fra de fleste andre netjtjenester på dette området ved at det er satset betydelig innsats på å invitere til og følge opp interaktive områder – brukere imellom og mellom brukere og redaksjonen/fag(ekspert)panelet. De interaktive tjenestene innebærer konkret:

- Etablering og drift av egne passordstyrte "områder" for brukere og brukergrupper. "Områdene" etableres både som "etasjer" og "rom" innenfor forebygging.no og/eller som egne adresser/domener
- Råd og veiledning via e-post, internett og telefon
- Drift av spørsmålstjenesten
- Etablering og drift av diskusjonsgrupper;
- Prosjekt-/tiltakspubliserings (jfr Tiltaksbasen);
- Bruk av nettbaserte forebyggingsprogram (f.eks "Unge & Rus")

En betydelig del av innsatsen knyttet til de interaktive tjenestene er å besvare telefon- og mailhenvendelser, og aktiviteten er stabilt veldig høy.

Det er i hovedsak skoler (både grunn- og videregående skoler), kommunale etater (særlig helse-/sosial-/omsorg), læresteder med forebyggende og helsefremmende studier, frivillige organisasjoner samt private aktører som henvender seg pr e-post eller telefon til redaksjonen.

Gjennom statlige føringer kan det synes som at satsing på interaktive nettbaserte undervisningsmateriell er et viktig satsingsfelt, - og utprøvingen og erfaringer fra utviklingen av Unge&rus bør kunne danne basis for utvikling av nettbaserte løsninger for andre forebyggende og helsefremmende tiltak/program.

9. Markedsføring og presentasjoner

Ved en rekke nasjonale og regionale/lokale kurs, konferanser og arbeidsseminarer har forebygging.no blitt presentert og vist til gjennom 2006.

Det er etablert en e-postliste/distribusjonsliste bestående av ansatte innen høgskole-/universitetssystemet innen relevante fagområder samt ansatte i helse- og sosialsektorene som systematisk mottar "Nyhetsbrev" – dvs e-post om nye publiseringer. Det er registrert ca. 2.500 abonnenter, og Nyhetsbrevene sendes i snitt ut hver fjortende dag.

Det er kjøpt ny "reklamebanner" til bruk ved kurs/konferanser. Det er annonsert i relevante tidsskrift med logo.

Som det fremgår av brukerundersøkelsen har nær halvparten av respondentene funnet frem til forebygging.no på bakgrunn av anbefalinger fra andre, mens nær 30% hadde funnet nettjenesten ved å følge linker fra andre nettsteder. Det betyr at våre beste "annonser" pr i dag er de som kjenner til tjenesten, og andre nettsteder.

Det bør være et mål for 2007 å øke potensielle brukeres kjennskap til forebygging.no. Som det fremkommer av brukerundersøkelsen var det færre brukere enn forventet som oppga at de kom fra skoleverket, kultursektor og frivillige organisasjoner. Det bør derfor arbeides målrettet for å øke potensielle brukeres kjennskap til forebygging.no, - og da med spesielt henblikk på de nevnte målgrupper.

10. Teknisk drift

Tjenesten har ikke hatt uforutsett nedetid i hele 2006. Sikkerhetsoppdateringer og oppdateringer av programvare har vært gjennomført utenfor arbeidstid, som regel på kveldstid. Det er gjort 10 sikkerhetsoppdateringer på nett-tjenestens server i 2006.

11. Økonomi

Statens institutt for rusmiddelforskning, SIRUS bevilget kr 2.100.000 til drift av forebygging.no for 2006. Regnskapet viser et overforbruk på kr 464 000.

Avviket er dekket inn over NNK-Rus' driftsbudsjett. Avviket er i tråd med driftsnivået de siste årene. Vi viser til dialog med SIRUS om disse spørsmålene og til forespørsel fra SIRUS til Helse- og Omsorgsdepartementet (HOD) når det gjelder videre drift og utvikling av forebygging.no.

12. Samlet vurdering, – og særlige utfordringer videre

Mye bruk vurderes å være en viktig indikator på opplevd nytte blant brukerne. Som det fremgår av antall sidehenvisninger totalt for 2006 er utviklingen svært positiv i så henseende. Utviklingen i bruk, og da spesielt for fjoråret, overgår alle forventninger. Redaksjonen vurderer dette som positivt og i tråd med intensjonene med nettsjeneren. Økningen av bruk har skjedd på tross av at vi i liten grad har hatt økonomiske midler til å reklamere for tjeneren.

Det er i 2006 gjort et betydelig arbeid med å lage ny design for forebygging.no, der man i tillegg til ny lay out også har omstrukturert emneområdene og tilrettelagt informasjonen på en ny måte. Arbeidet er gjort med utgangspunkt i de resultatene som forelå etter gjennomføring av brukerundersøkelsen mars 2006. Tilbakemeldinger som har kommet fra brukere etter endringene, tilsier at de er fornøyd med arbeidet som er gjort, - men redaksjonen vurderer det som hensiktsmessig å gjennomføre en ny brukerundersøkelse i 2007 for å vurdere videre tilpasninger for ytterligere å øke brukervennligheten.

Den store mengden informasjon/tekster som forebygging.no innehar gir betydelige utfordringer for å tilrettelegge informasjonen på en lettfattelig og konstruktiv måte for alle brukere av tjeneren. Dette betyr at informasjon/tekster både i form og innhold skal tilrettelegges for ganske ulike brukergrupper, - både i forhold til hvor mye kunnskap og trening den enkelte bruker har for å benytte en nettsjener, men også i forhold til faglig ballast den enkelte har innenfor helsefremmende og forebyggende arbeid. Det betyr at informasjon/tekster både må være lett tilgjengelig for både den "nye" bruker og for den "avanserte" bruker, samtidig som informasjonen må være relevant og lettfattelig uavhengig av faglig kompetanse.

Oppdatering av publiserte tekster samt publisering av nye tekster vil selvfølgelig kontinuerlig være et av hovedsatsingsfeltene for forebygging.no – så har også vært i 2006. Samarbeid med relevante forskningsinstitusjoner samt enkelt-forfattere er avgjørende for dette arbeidet. Vi ser med glede at flere forskere nå tar kontakt med redaksjonen med ønske om å publisere tekster på forebygging.no. I all overveiende grad er også forskere/fagpersoner svært positive i det vi tar kontakt med ønske om at de publiserer tekster på forebygging.no. Dette gjelder også for filming av forelesninger, konferanser og som video intervju. Vi tolker dette som et tegn på at forebygging.no har oppnådd legitimitet og posisjon som en sentral portal for forebyggende og helsefremmende arbeid, både for samarbeidspartnere og for brukere.

Det er i hovedsak tre utfordringer knyttet til oppdatering samt publiseringer av nye tekster;

- Strukturere informasjonen slik at brukerne lett finner den informasjon/de tekster de søker
- Inkludere tekster med tilgrenset tematikk
- Nye og oppdaterte tekster krever både arbeidsinnsats og større arbeider må honorerer, - det er med andre ord et økonomisk spørsmål

De økonomiske rammene forebygging.no har pr i dag, setter bergrensninger for dette. Konseptet forebygging.no har et betydelig utviklingspotensialet. En mulighet er å videreutvikle forebygging.no til en bredere anlagt, mer komplett arena for det forebyg-

gende og helsefremmende arbeidet i Norge. I denne sammenheng vil vi påpeke de muligheter som foreligger til å inkludere relaterte problemområder som mobbing, atferdsproblem, matvaner/spiseproblemer, selvpåført skade, ulykker osv. Forskning både fra Norge og internasjonalt støtter perspektivet der en betrakter rusproblematikk som del av et større bilde mht atferdsproblem/normbrytende atferd.

De interaktive områdene på forebygging.no er i vekst og utvikling. Redaksjonen vil her særlig påpeke potensialet som er knyttet til etableringen av IKT baserte helsefremmende og forebyggende tiltak, slik det er gjort i forhold til for eksempel Unge&rus (forebygging.no\alkohol) og FRI (www.fristedet.no). Det synes som at både lærere og elever er svært positive til å ta i bruk IKT som et læringsverktøy i forebyggende og helsefremmende arbeid, og den nye lærerplanen forutsetter også bruk av IKT baserte undervisningsopplegg i skolen. Det er stort potensialet for videreutvikling av det interaktive tilbudet;

- både når det gjelder å utvikle interaktive områder knyttet til for eksempel rusmidler og mobbing,
- samt å tilby brukerne spørsmål/svartjeneste knyttet til en slik tjeneste.

Vår erfaring er at spørsmåls/svartjeneste knyttet til gjennomføring av helsefremmende og forebyggende tiltak i skolen økte spørsmålmengden fra brukerne radikalt. Dette er en stor kapasitetsmessig utfordring, - en utfordring som innenfor dagens økonomiske ramme ikke er mulig å møte på en hensiktsmessig måte.

Spørsmål-/svartjenesten er fortsatt i vekst. En betydelig faglig og kapasitetsmessig utfordring er her at spørsmål/problemstillinger spenner svært vidt og omfatter forebyggende og helsefremmende arbeid generelt – fra røyking, trafikkskader, spisevaner, mobbing, atferdsproblem og rusproblematikk til lokalsamfunnsutvikling og utviklingstrekk i storsamfunnet. Barn og unge er ikke primær målgruppe for forebygging.no. Redaksjonen registrerer imidlertid at tjenesten i stor grad benyttes av barn og ungdom – særlig i tilknytning til rusforebyggende prosjekter i skolen. Vår vurdering er at en på nytt bør vurdere muligheter for å tilby barn og unge en svartjeneste/interaktiv tjeneste som omhandler tematikk knyttet til rusforebygging.

Det bør være et mål for 2007 å øke potensielle brukeres kjennskap til forebygging.no. Som det fremkommer av brukerundersøkelsen var det færre brukere enn forventet som oppga at de kom fra skoleverket, kultursektor og frivillige organisasjoner. Det bør derfor arbeides målrettet for å øke disse målgruppene kjennskap til forebygging.no.

På bakgrunn av den økte veksten i bruk av forebygging.no og nødvendigheten av utvikling av nettjenesten ber redaksjonen om en ny vurdering av de økonomiske rammene for driften av forebygging.no i forbindelse med oversending av årsmelding og regnskapet for 2006.

Vegard A. Schancke
Ansvarlig redaktør

Kari Fauchald
Redaktør